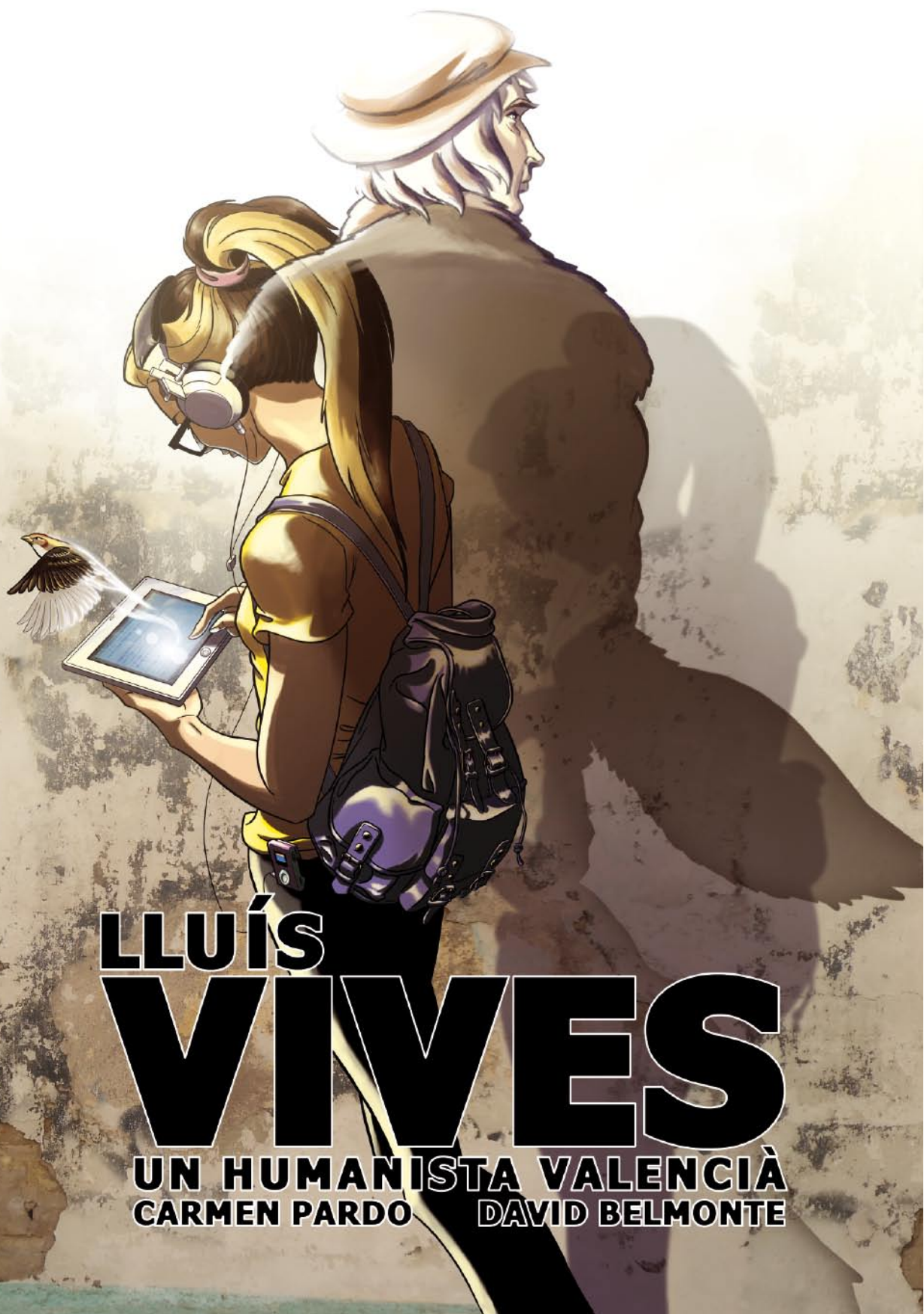

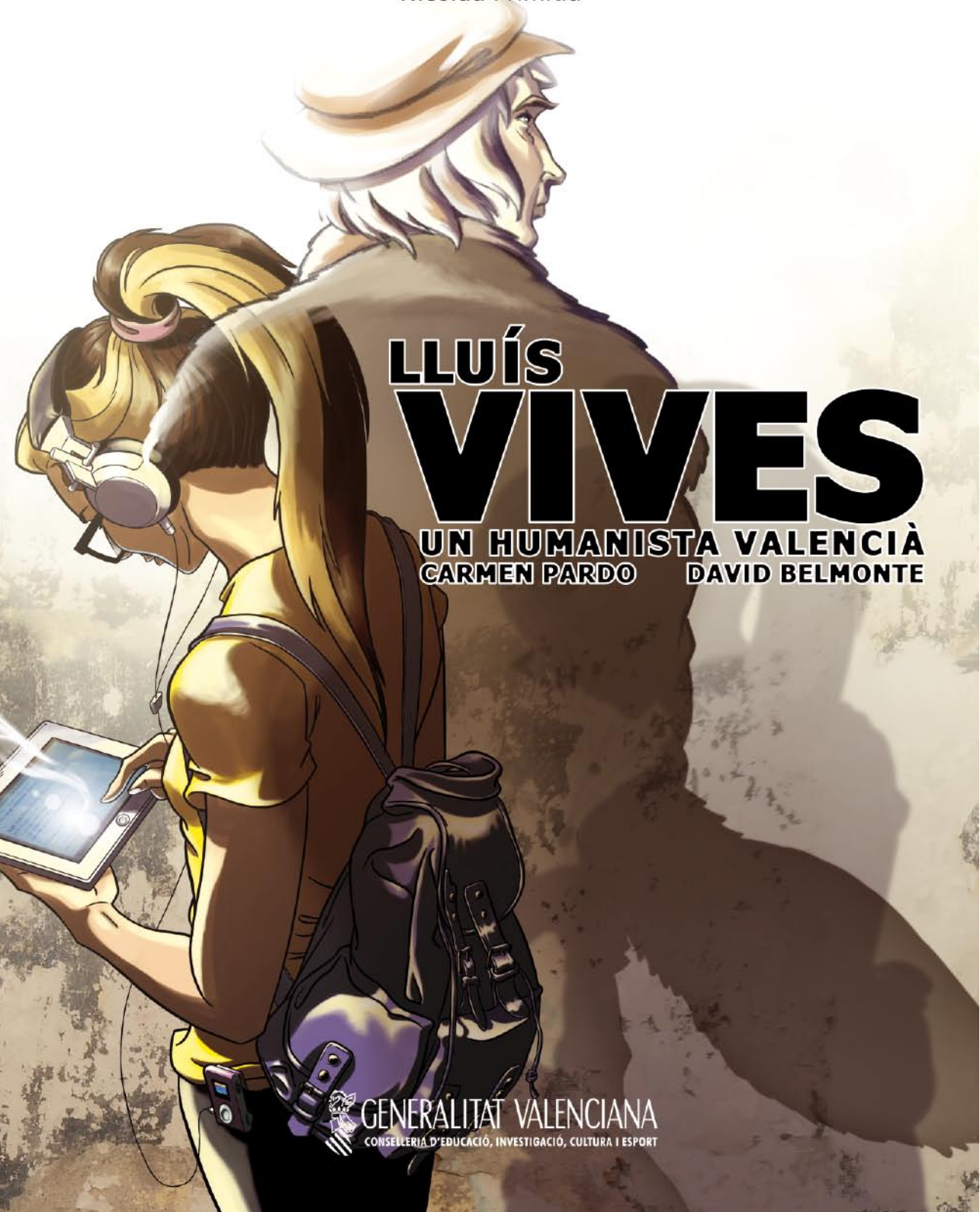

LLUÍS VIVES

UN HUMANISTA VALENCIÀ
CARMEN PARDO DAVID BELMONTE

Biblioteca Valenciana
Nicolau Primitiu

LLUÍS VIVES

UN HUMANISTA VALENCIÀ
CARMEN PARDO DAVID BELMONTE

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, INVESTIGACIÓ, CULTURA I ESPORT

GENERALITAT
VALENCIANA

Biblioteca
Valenciana

Edita

Generalitat Valenciana

Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

Direcció General de Cultura i Patrimoni

Subdirecció General del Llibre, Arxius i Biblioteques

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu
Monestir de Sant Miquel dels Reis
Av. Constitució, 284
46019 València – Espanya
<<http://bv.gva.es>>

© Edició: Generalitat Valenciana, 2015

© Imatges: David Belmonte Calaforra

© Texts: Mari Carmen Pardo Conejero

Color: Pere Devesa i Rafael Broseta

Disseny i maquetació: Jesús Huguet

Impressió: Romeu Imprenta, S.L.

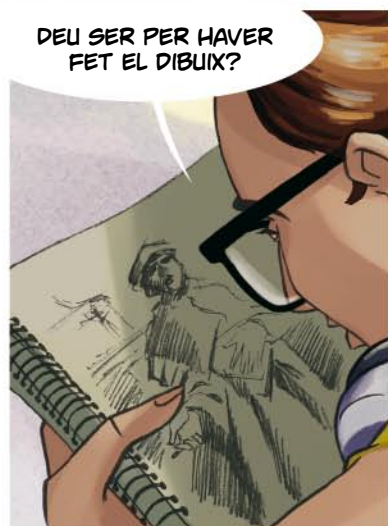
ISBN: 978-84-482-6034-7

Depòsit legal: V 1642-2015

Queda prohibida la reproducció total o parcial d'este còmic, com també la inclusió en un sistema informàtic, i la transmissió en qualsevol forma o mitjà, siga electrònic, mecànic, per fotocòpia, registre o per altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

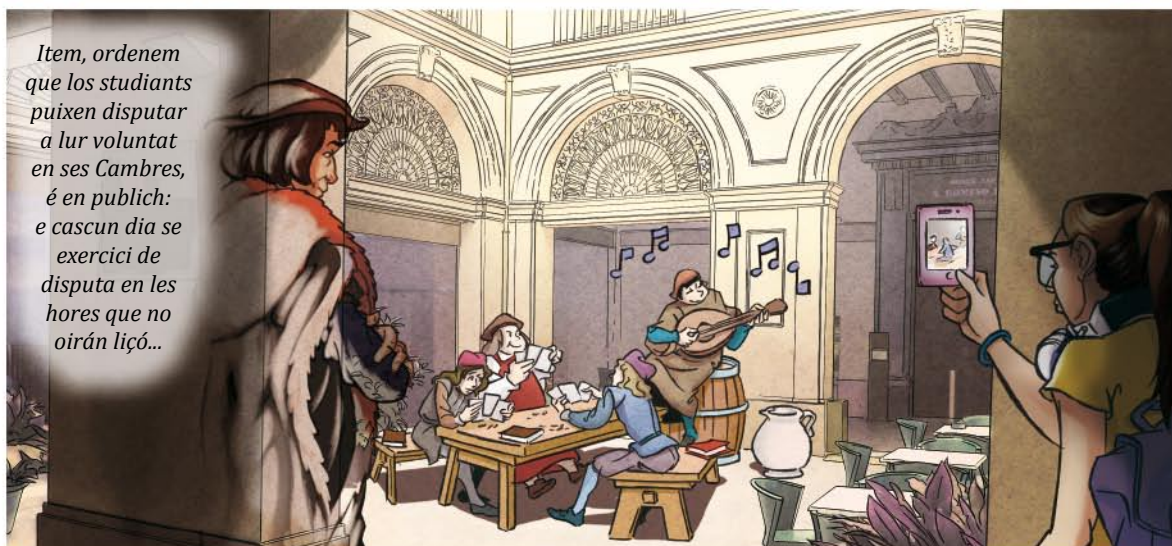

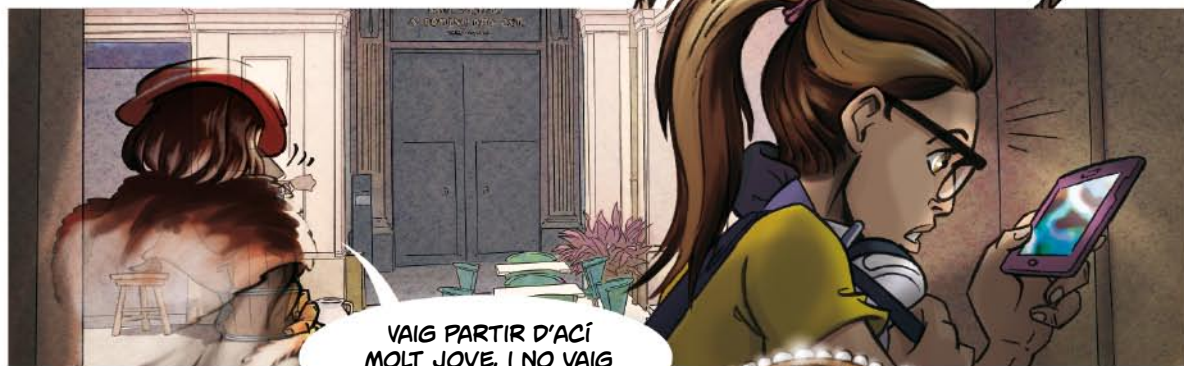
Item ordenem que de la festa de S. Lluch avant lo Rector mane tocar la campana a les quatre hores de matí per despertar, e los studiants tinguen temps fins a les cinch hores de preparar-se...

...é lo Mestre o Cambrer, que ha de legir Logica se pose en lo General, e lixa la liçó de Logica de Aristotel...

Item, ordenem que los studiants puxen disputar a lur voluntat en ses Cambres, é en public: e cascun dia se exercici de disputa en les hores que no oirán liçó...

VAIG PARTIR D'ACÍ
MOLT JOVE, I NO VAIG
TORNAR MAI MÉS...

ENYORAVA TANT VALÈNCIA
QUE A BREDA, SOTA LA PROTECCIÓ
DE MENCIA DE MENDOZA, VAIG
ESCRUIRE ELS DIÀLEGS.

EN ELLS EVOCAVA
LA MEUA CIUTAT.

DE DEBÒ? JO PENSAVA QUE VOSTÉ HAVIA VIScut SEMPRE A VALÈNCIA. HI HA MOLTES COSES AMB EL SEU NOM, I ESTÀTUES COM LA D'ACÍ DINS...

NO, NO VA SER AIXÍ. DEIA TINDRE... LA TEUA EDAT? QUAN VAIG EMBARCAR CAP A PARÍS PER A CONTINUAR ELS MEUS ESTUDIS.

MON PARE ERA...

...MERCADER DE DRAPS...

...I VALÈNCIA...

...UNA CIUTAT MOLT
PRÒSPERA I UNA DE
LES MÉS POPULOSES
D'EUROPA.

PERÒ ARRIBARIEN
TEMPS DIFÍCILS PER A LA
MEUA FAMÍLIA, QUE EREN
JUEUS CONVERSOS.

PER LA INQUISICIÓ!
CONEC EIXA PART.

VAM PATIR
MOLT...

...I ENCARA QUE HAVÍEM
ABRAÇAT LA FE CRISTIANA FEIA
MOLT DE TEMPS, EL MEU PARE VA SER
PROCESSAT EL 1524. I EXECUTAT
DOS ANYS DESPRÉS.

TAMBÉ EL MEU
ONCLE.

EXECUTAT?

...A LA
FOGUERA...

ELS VAN
CREMAR!

POM
POM
POM
POM

CRASH

I EL COS DE MA MARE, QUE
HAVIA MORT ANYS ABANS, VA
SER DESENTERRAT TAMBÉ...

No hi ha timbre
de major honra per a tu
que este ofici de posar
pau on no n'hi ha...

A totes estes raons de
tant de pes, que com veus
són peça i garantia de
pacificació...

...s'ajusta el càrrec
d'inquisidor dels heretges,
que, sent tan alt
i perillós...

...si no coneix bé el
que l'exercix quina és
la seua finalitat...

...pecarà tant mes
greument, com més
compromesos estiguen en ell
la salut, els béns, la fama...

...i fins i tot la vida de molts.*

*NOTA: CARTA DE VIVES A ALFONSO
MANRIQUE, ARQUEBISBE DE SEVILLA.

*Hui la clerecia té la seua jurisdicció,
el seu procediment, les seues fórmules acusatòries,
els seus testimonis, els seus jutges, la seua policia,
les seues presons, els seus botxins, la seua espasa i
el seu foc. I esta clerecia és el sacerdoci de Crist?**

**DEL LLIBRE DE CONCORDIA ET DISCORDIA.*

AIXÍ ÉS.

PERÒ AIXÒ ÉS TERRIBLE! I INJUST!
DE SEGUR QUE, LLAVORS, VOSTÉ ERA
UN HOME IMPORTANT. COM NO VA
PODER FER RES?

NO SÉ SI ERA IMPORTANT... POTSER SÍ.
DOS ANYS ABANS, EL 1522, M'HAVIEN
OFERIT UNA CÀTEDRA A LA UNIVERSITAT
D'ALCALÁ D'HENARES. PERÒ VAIG TRIAR
ANAR A LA D'OXFORD EN COMTE DE
TORNAR A ESPANYA... POTSER TINDRÀS RAÓ!

NO S'ACLAPARE,
DE VERITAT.

IGUAL L'HAGUEREN
JUTJAT A VOSTÉ
TAMBÉ.

SÍ, TAL
VOLTA.

...ENCARA QUE, A PESAR DE TOTES
AQUELLES PENÛRIES I DESASTRES,
MAI VAIG PERDRE LA MEUA FE.

VAJA!

AIXÒ ÉS MOLT
ADMIRABLE.

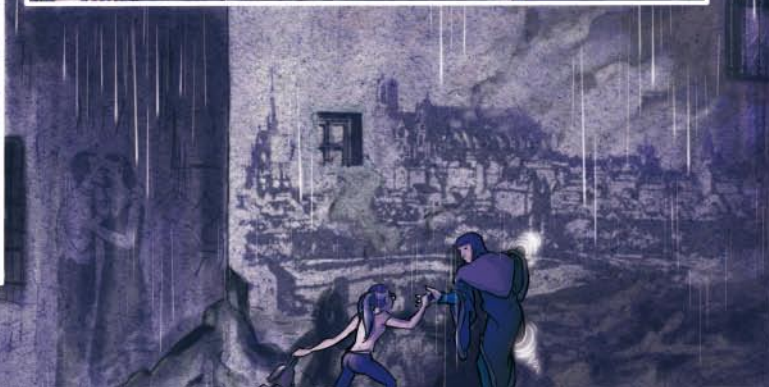
?

PERÒ NO PARLEM
MÉS DE TRISTESSES.

ÉS VERITAT QUE EM VAIG VEURE APARTAT
DE LA MEUA TERRA, PERÒ BRUGES
VA SER LA MEUA SEGONA LLAR.

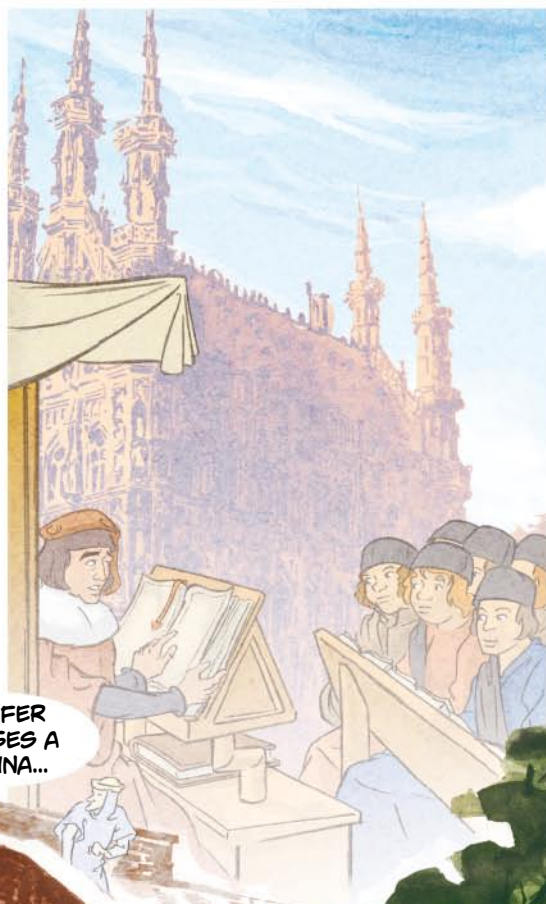

HI HAVIA UNA IMPORTANT
COMUNITAT HISPANA ALLÍ, I ELS VALLDAURA,
QUE EREN VALENCIANS. LA SEUA FILLA,
MARGARIDA, ES CONVERTIRIA DESPRÉS
EN LA MEUA ESPOSA.

VAIG FER
CLASSES A
LOVAINA...

Bella, de vós som amorós.

Ja fósseu mia!

Sempre sospir quan pens en vos,

La nit i día.

*Ja mai estich punt ni moment
Sens contemplar-vos.
Fora de tot mon sentiment,
Voïc per amar-vos.*

**I HA PASSAT A LA HISTÒRIA
COM UN GRAN HOME, I IX
EN ELS LLIBRES, I LI FAN
ESTÀTUES.**

**NO ES PIQUE... PERÒ EM SEMBLA QUE NO. AIXÒ
SÍ, SE L'ESTUDIA JUNT ALTRES HUMANISTES
IMPORTANTES: ERASME DE ROTTERDAM,
TOMÀS MORO...**

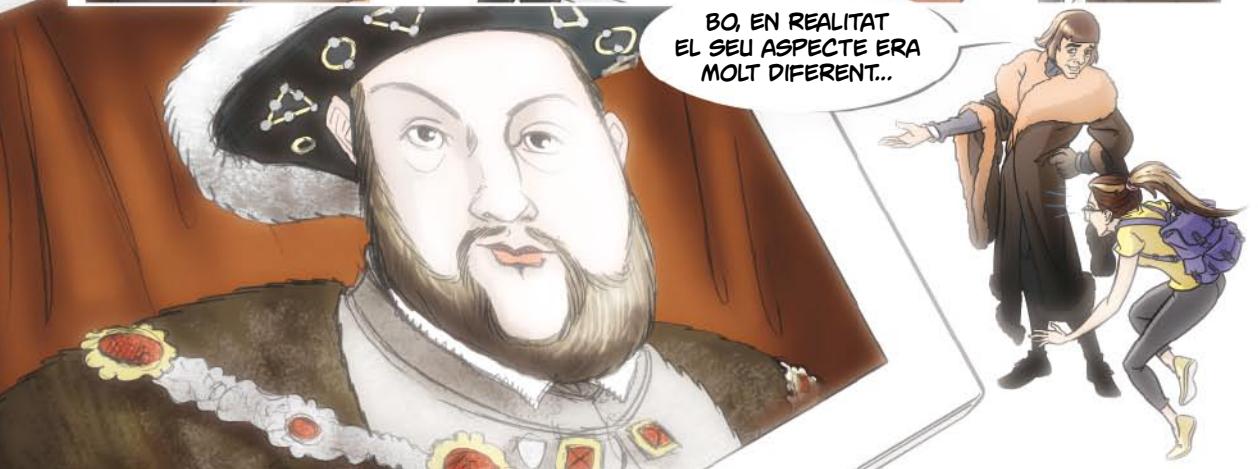
**EN ELS LLIBRES?
ENCARA S'USEN ELS
MEUS EXERCICIS DE
LLENGUA LLATINA?**

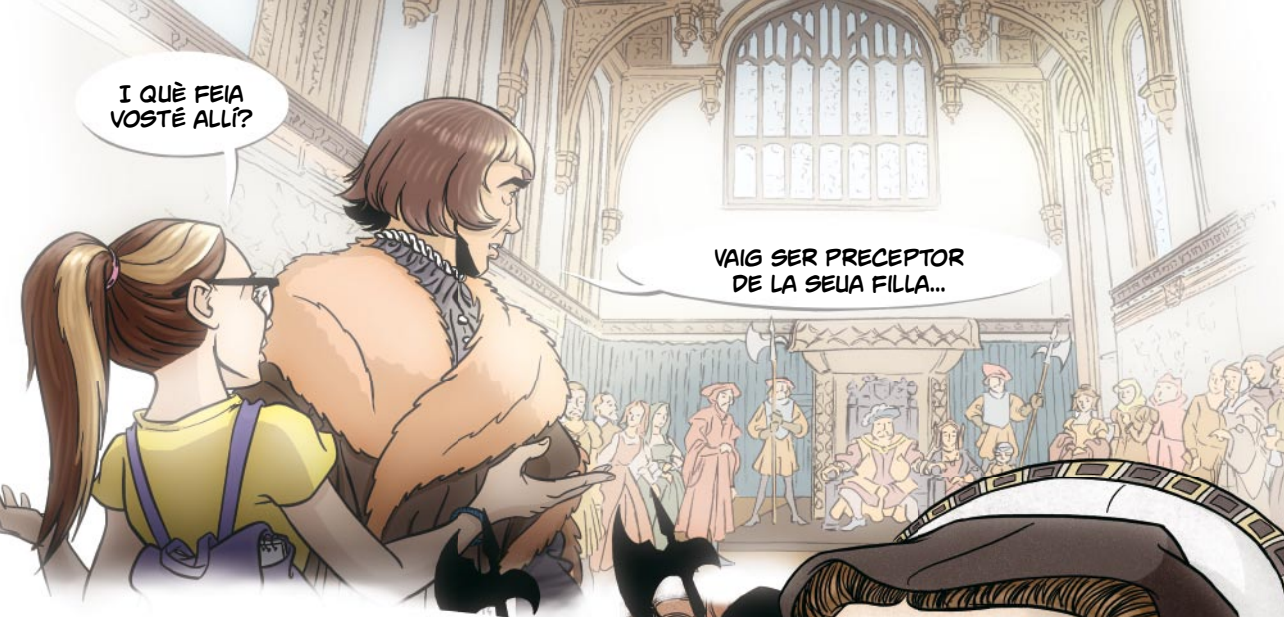
**ÉS AIXÒ CERT?
VAIG CONÈIXER MOLT
BÉ ERASME A LOVAINA.
TOMÀS MORO VA SER
UN GRAN AMIC.**

**ELS NOSTRES LLAÇOS
ES VAN ESTRÈNYER
QUAN VAIG SER A
ANGLATERRA EL 1523, A
LA CORT D'ENRIC VIII.**

**SÍ, EIXE REI ÉS MOLT FAMÓS, EN
VAN FER UNA SÈRIE NO FA MOLT.
ENRIC VIII, QUASI RES!**

**BO, EN REALITAT
EL SEU ASPECTE ERA
MOLT DIFERENT...**

I QUÈ FEIA
VOSTÈ ALLÍ?

VAIG SER PRECEPTOR
DE LA SEUA FILLA...

...A QUI, CURIOSAMENT,
TAMBÉ LI DEIEN...

...MARIA.

NO SABIA QUE
LES DONES ESTUDIAREN
EN LA SEUA ÈPOCA.

SEMPRE VAIG PENSAR QUE LES
DONES HAVIEN DE SER INSTRUÏDES.
LA MEUA ESPOSA VA SER UNA DE LES
MEÜES ALUMNES. I LES FILLES DE
TOMAS MORO EREN MOLT CÛLTES,
I MENCÍA DE MENDOZA...

JO PENSE ANAR
A LA UNIVERSITAT
SAP?

LUTOPIA: LA SOCIETAT IDEAL

PAU.

BON GOVERN.

BENS COMUNS.

VOTACIÓ POPULAR.

FILOSOFIA.

MUIR SENT
EL BON SERF DEL
REI, PERÒ PRIMER
DE DÉU...

PERÒ ENCARA NO
HE DECIDIT QUÈ ESTUDIAR.
M'AGRADA LA FILOSOFIA,
I DIBUIXAR, PERÒ...

...POTSER TRIE UNA
OPCIÓ UN POC MÉS
CIENTÍFICA.

VAJA! EN VERITAT
ELS TEMPS HAN
CANVIAT MOLT.

COM LI HO DIC!
ARA, A ANGLATERRA
JA NO LI TALLEN EL
CAP A NINGÚ. QUINA
ÈPOCA LI VA TOCAR
VIURE A VOSTÉ!

AIXÍ ÉS.
VAIG PERDRE
EL MEU AMIC MORO
D'EIXA FORMA... QUAN VA
ANTEPOSAR ELS SEUS
PRINCIPIS I LA SEUA
FE A LA VOLUNTAT
D'ENRIC VIII.

QUÈ VA
PASSAR?

ES VA OPOSAR AL
REI I DIRECTAMENT
EL VAN MATAR?

EL REI VA DECIDIR
DIVORCIAR-SE DE LA
REINA CATERINA...

JA EXISTIA
EL DIVORCI?

VA SER MÉS
COMPLICAT: VA DEMANAR
LA NUL·LITAT.

VA HAVER-HI
MOLTES DISCUSSIONS, I
GRAN DISSENSIÓ SOBRE ESTE
ASSUMpte, QUE TRACTANT-SE
D'UN REI ERA MOLT GREU.

VA FUNDAR L'ESGLÉSIA
D'ANGLATERRA I ES VA
CONVERTIR EN EL SEU
CAP SUPREM.

COM SI FÓRA
EL PAPA?

MÉS O
MENYS.

A AÇÒ ES VA
OPOSAR TOMÀS
MORO, I PER AIXÒ VA
SER EXECUTAT.

SÍ, ÉS UN
EPISODI MOLT FAMÓS.
CREC QUE AL FINAL VA
ACONSEGUIR EL QUE
VOLIA...

I VOSTÈ?

JO VAIG
CONSIDERAR JUST
DONAR SUPORT A LA
CAUSA DE LA REINA, I EL
REI ES VA ENEMISTAR
AMB MI.

DESPRÉS VAIG
ACONSELLAR CATERINA,
SEGONS LA MEUA RAÓ I LA MEUA
CONSCIÈNCIA, QUE DESISTIRA DE
PRESENTAR BATALLA, PERÒ ELS
MEUS CONSELLS NO VAN SER
DEL SEU GRAT I TAMBÉ VAIG
PERDRE LA SEUA
AMISTAT.

AIXÍ VA
SER.

JOAN LLUÍS VIVES,
EN NOM DEL REI, QUEDEU
SOTA CUSTÒDIA.

SEREU CONDUÏT
DAVANT DE
L'AMBAIXADOR
D'ESPANYA.

CARDENAL WOLSEY,
QUINA CLASSE DE SERF
SERIA, SI NO GUARDARA
LLEIALTAT A LA MEUA
SENYORA.

DIGUEU-ME, QUINES
CONVERSACIONS
HEU TINGUT AMB
LA REINA?

NO, AIXÒ
MAI.

EL REI VOS
HO ORDENA!

PER A MI LA
CONSCIÈNCIA VAL
MÉS QUE TOTS ELS
MONARQUES.

MMM...

LA SEUA INTEL·LIGÈNCIA
I HONESTEDAT VAN SER
MOLT IMPORTANTS
PER A MI...

...SOBRETOT QUAN
VA COMENÇAR A FLAQUEJAR
LA MEUA SALUT... DONE GRÀCIES
PER HAVER TINGUT EL SUPORT
DE LA MEUA ESPOSA, LA
NOBLE MARGARIDA.

HO SABIA: EL
CARRER QUE PORTA
EL SEU NOM ESTÀ
JUST ACÍ.

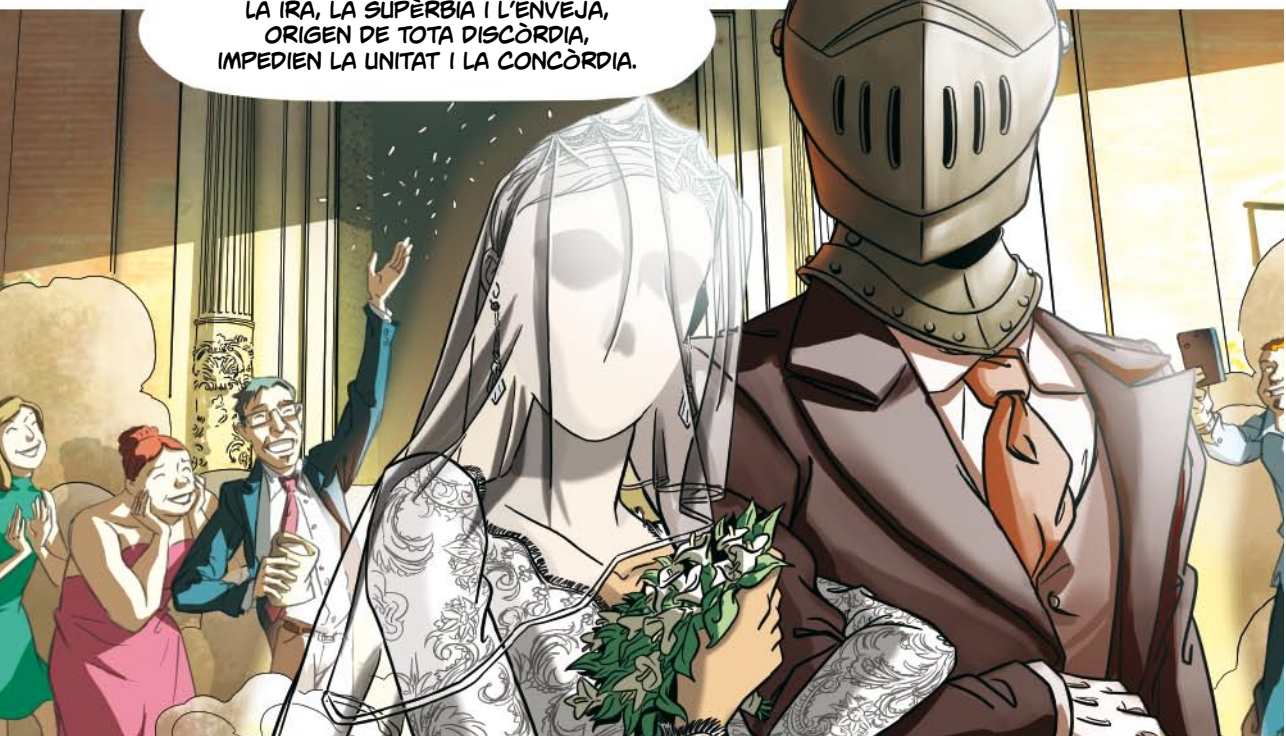
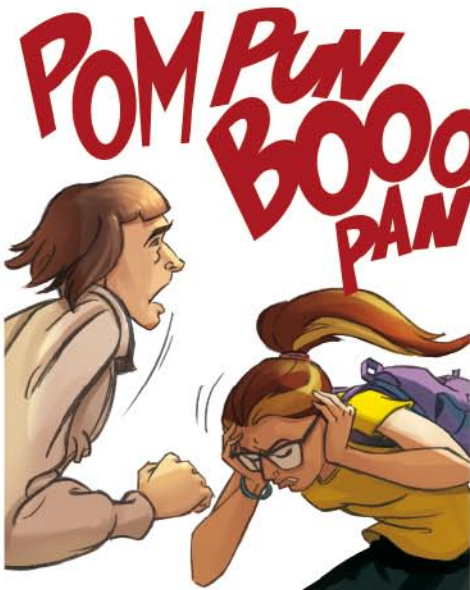
I PODEU SABER-HO
CONSULTANT EIXE
ARTEFACTE? QUANTS
CANVIS, EN VERITAT!

ACÍ ESTAVA LA CASA
DE LA MEUA FAMÍLIA, EN ESTE
MATEIX CARRER... PERÒ ÉS TOT
TAN DIFERENT, QUE LA MEUA
MEMÒRIA ÉS INCAPAS D'UBICAR-LA...

VAJA, ELS ESTUDIOSOS TAMPOC HO
SABEN CERT... QUINA PENA! PERÒ ACÍ,
EN INTERNET, DIU QUE VOSTÉ VA SER
"PACIFISTA I EUROPEISTA"

A MÉS, ELS EXÈRCITS TURCS
AMENÀCaven A TOTA EUROPA,
I CALIA FER-LOS FRONT...

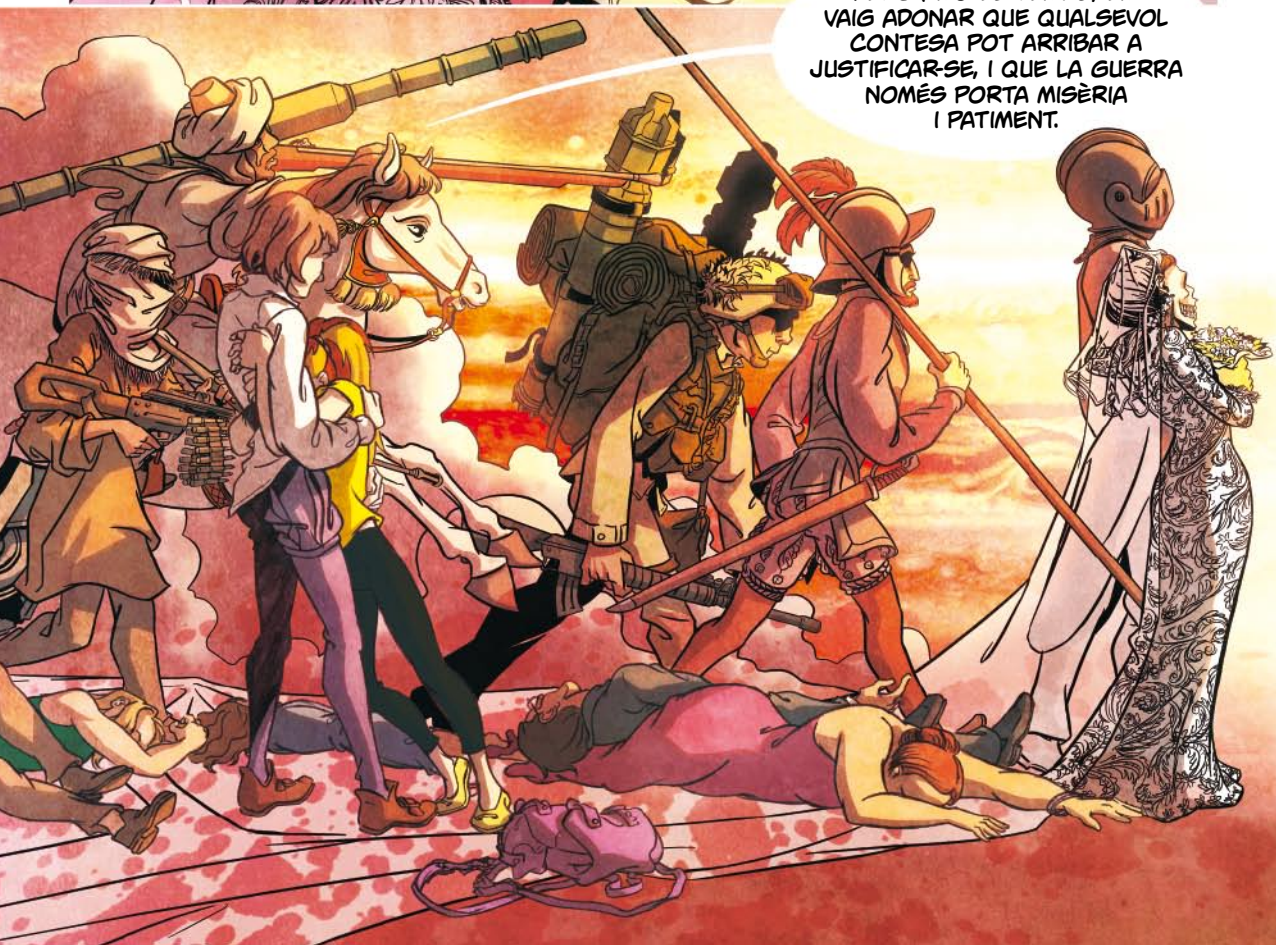

PERÒ AIXÒ TAMBÉ ÉS GUERRA...
SI ERA CONTRA ELLS ESTAVA BÉ?

NO. AL PRINCIPI, VAIG PENSAR
QUE HI HAVIA GUERRES JUSTES I
INJUSTES, SEGONS LA MOTIVACIÓ,
O L'ENEMIC QUE CALIA
COMBATRE.

PERÒ AMB EL TEMPS, EM
VAIG ADONAR QUE QUALSEVOL
CONTESA POT ARRIBAR A
JUSTIFICAR-SE, I QUE LA GUERRA
NOMÉS PORTA MISÈRIA
I PATIMENT.

Quants s'han penedit d'una guerra,
fins i tot iniciada favorablement, i
cap de la pau conquistada amb algun
desavantatge o fins i tot injustícia!*

LLAVORS, AL FINAL
VA ACONSEGUIR LA
PAU A EUROPA?

NO VAIG ACONSEGUIR ALLÒ
QUE BUSCAVA, PERÒ VAIG POSAR
MOLT D'INTERÉS EN AIXÒ: VAIG FER
DE MEDIADOR TANT ENTRE ELS REIS
FRANCESC I, ENRIC VIII I L'EMPERADOR
CARLES V, COM ENTRE CATÒLICS
I PROTESTANTS.

* NOTA: DEL LLIBRE *LAS DISENSIONES DE EUROPA, Y EL ESTADO. "AL MISMO REY, SOBRE EL GOBIERNO DEL REINO, SOBRE LA GUERRA Y LA PAZ"*.

HUI SÍ QUE HI HA PAU A EUROPA, FINS I TOT HI HA UN PARLAMENT EUROPEU. ESTIC SEGURA QUE LES COSES NO SERIEN EL MATEIX SI VOSTÉ NO ELS HAGUERA PEGAT LA VARA AMB AIXÒ DE LA PAU I LA UNITAT...

NO, NO ELS VAIG PEGAR AMB CAP VARA!

ESCRIVIA CARTES ALS REIS, I LLIBRES.

PLON!
PLON!

TAMBÉ QUAN VAN APARÈIXER LES DISSENSIONS ENTRE L'ESGLÉSIA CATÒLICA I LES NOVES IDEES DE LUTER, VAIG VEURE QUE CALIA POSAR FI A LES DISCREPÀNCIES, PER MITJÀ DEL DIÀLEG.

DONCS EM SEMBLA QUE CONTINUEN DISCREPANT. PERÒ NO ES BARALLEN MOLT, NO ES PREOCUPE. VOL QUE SEGUIM? ESTAVA PENSANT QUE LA LLOTJA ENCARA SEGUIX EN PEU, I EIXE ÉS UN EDIFICI DE LA SEUA ÈPOCA...

AIXÍ ÉS. ANEM!

HE NOTAT QUE ELS CARRERS ESTAN MOLT NETS, I QUE TOT EL MÓN SEMBLA GAUDIR DE SALUT...

VOL DIR? ÉS CLAR, POTSER EN LA SEUA ÈPOCA ERA DISTINT.

MOLT DISTINT.

HE NOTAT QUE ELS CARRERS ESTAN MOLT NETS, I QUE TOT EL MÓN SEMBLA GAUDIR DE SALUT...

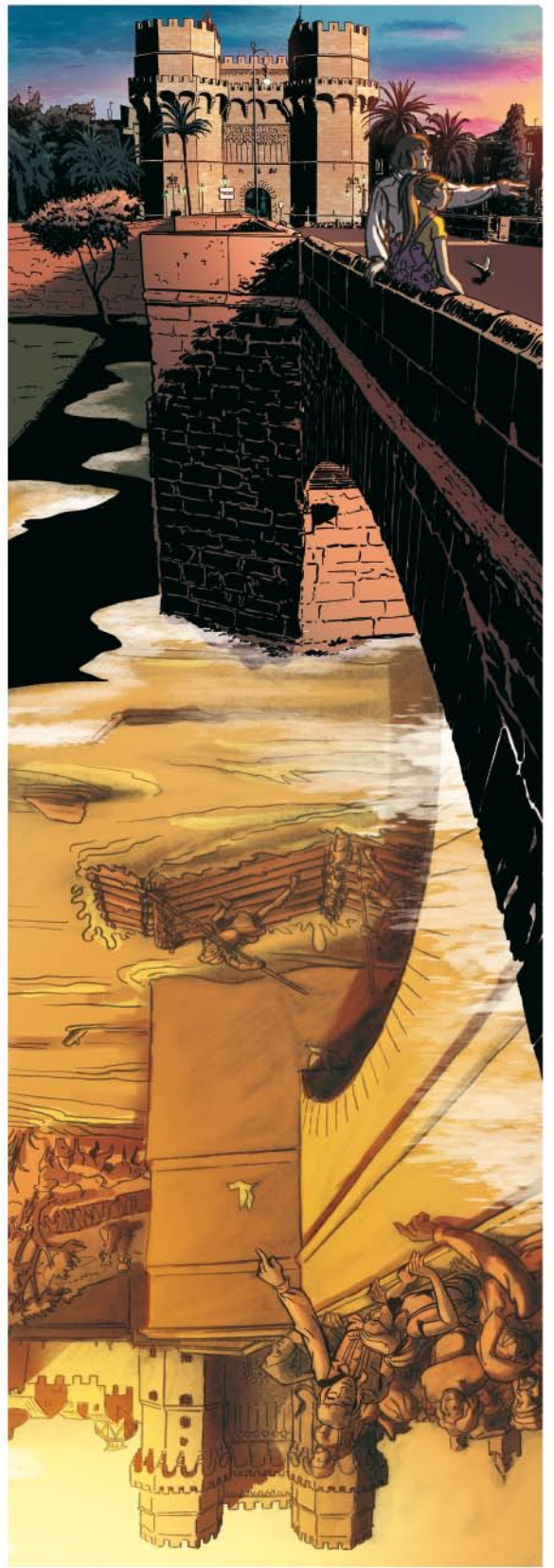
VOL DIR? ÉS CLAR, POTSER EN LA SEUA ÈPOCA ERA DISTINT.

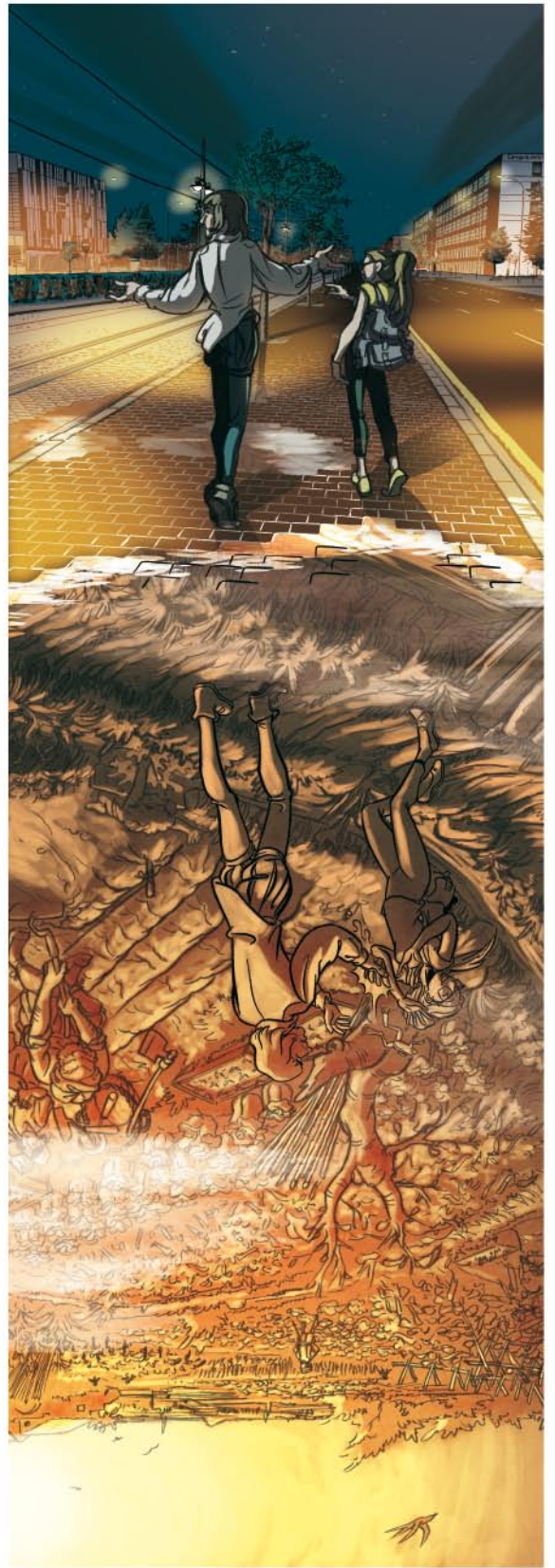
MOLT DISTINT.

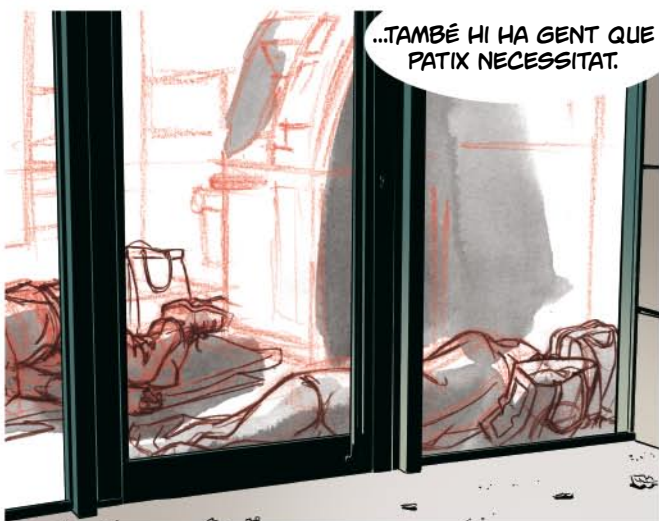
HE NOTAT QUE ELS CARRERS ESTAN MOLT NETS, I QUE TOT EL MÓN SEMBLA GAUDIR DE SALUT...

VOL DIR? ÉS CLAR, POTSER EN LA SEUA ÈPOCA ERA DISTINT.

MOLT DISTINT.

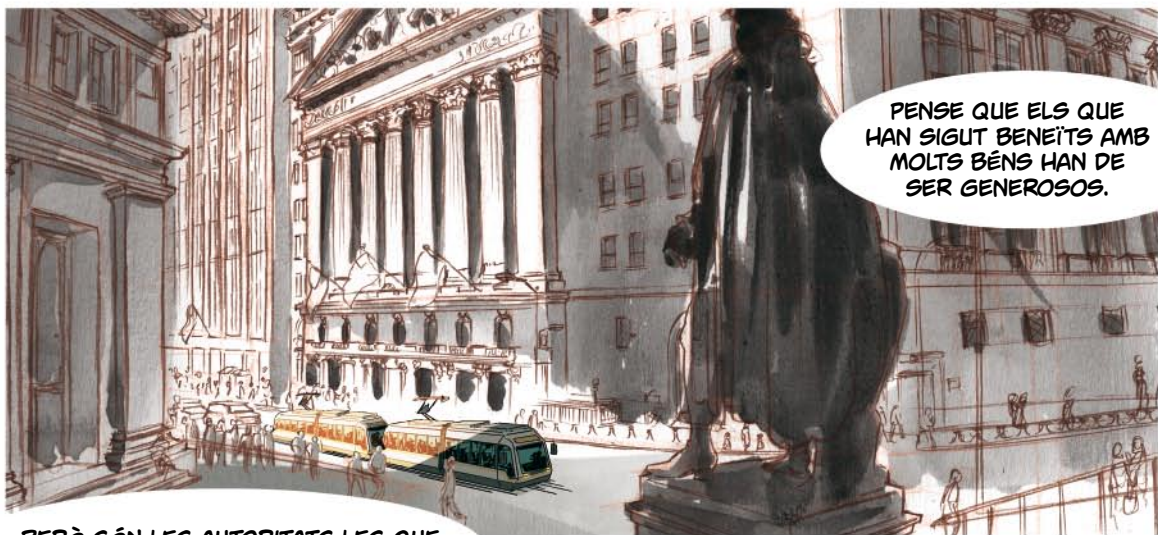

A EUROPA NO TANT,
ÉS CLAR, PERÒ EN ALTRES
PAÏSOS ENCARA HI HA
MOLTES PENÚRIES.

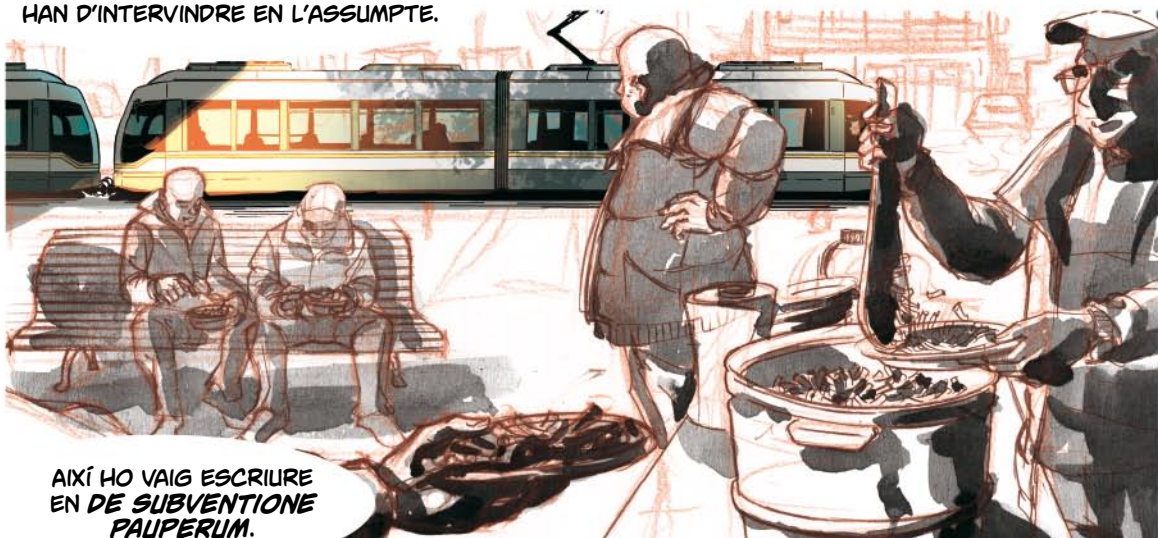

DESPRÉS DE TANTS ANYS,
I ENCARA HI HA POBRES?

PENSE QUE ELS QUE
HAN SIGUT BENEÏTS AMB
MOLTS BÉNS HAN DE
SER GENEROSOS.

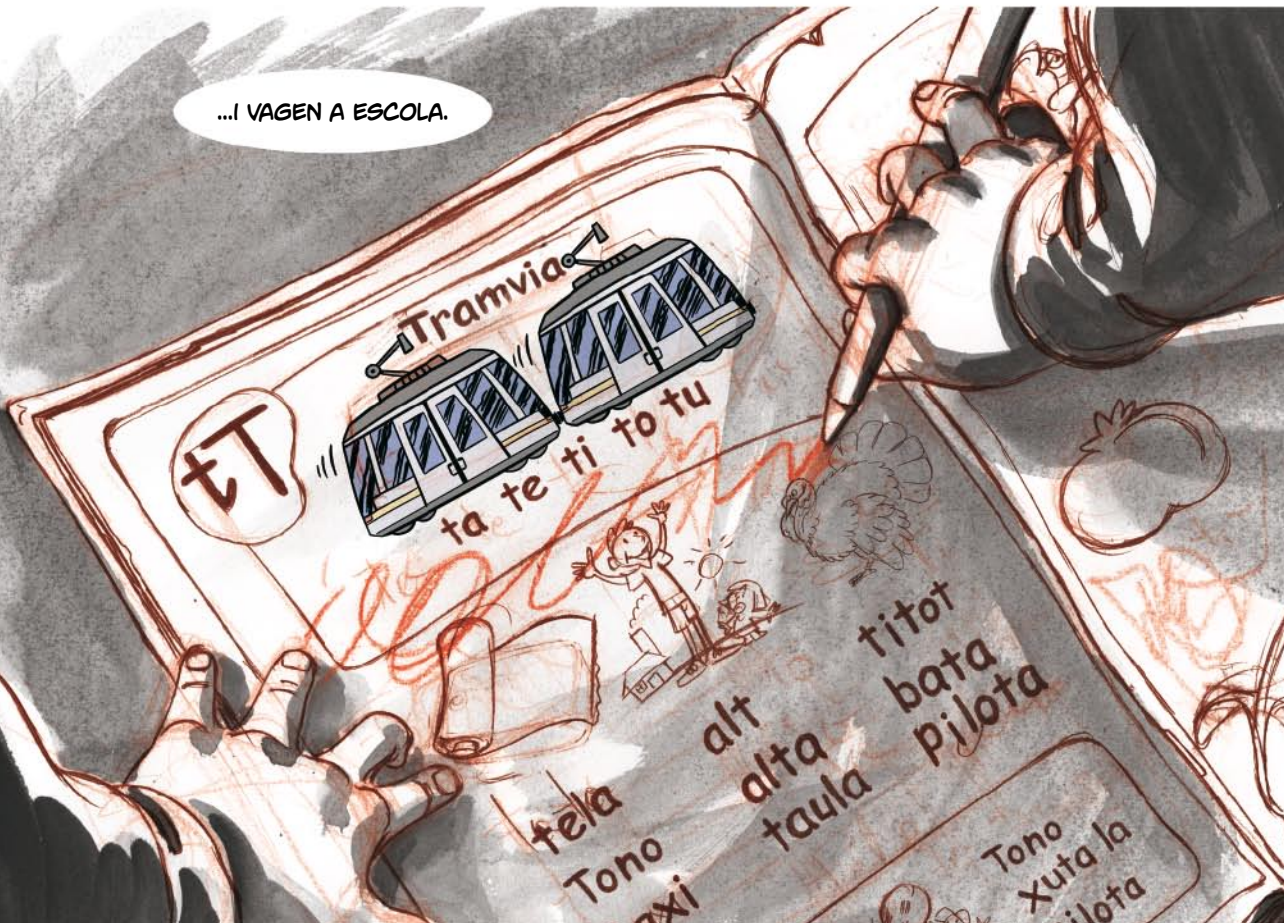
PERÒ SÓN LES AUTORITATS LES QUE
HAN D'INTERVINDRE EN L'ASSUMpte.

AIXÍ HO VAIG ESCRIURE
EN DE SUBVENTIONE
PAUPERUM.

CAL QUE HI HAJA
UN PLA PERQUÈ TOTS
REBEN ATENCIÓ...

EL MEU TEMPS
HA PASSAT...

...LA MEUA VIDA
VA ACABAR FA MOLT
DE TEMPS.

PERÒ TOTES
AQUELLES IDEES...

...TOT EL QUE
VAIG ESCRIURE...

...SEGUIX
ACÍ. NO?

Sí...

AIXÍ ÉS.

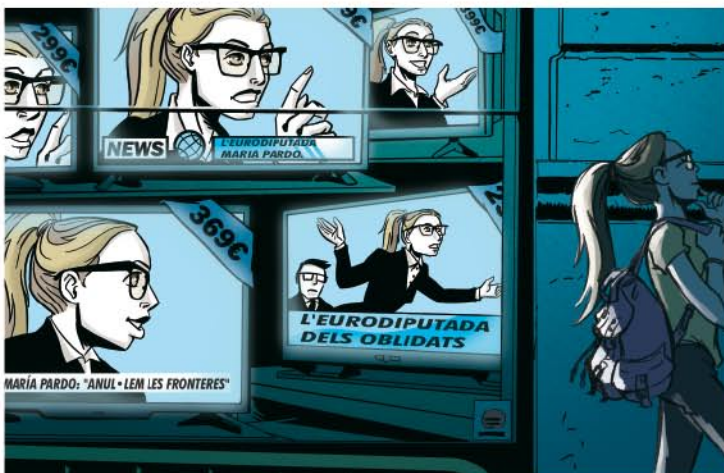
AIXÒ ÉS
L'IMPORTANT.

ARA ÉS EL TEMPS
D'UNS ALTRES.

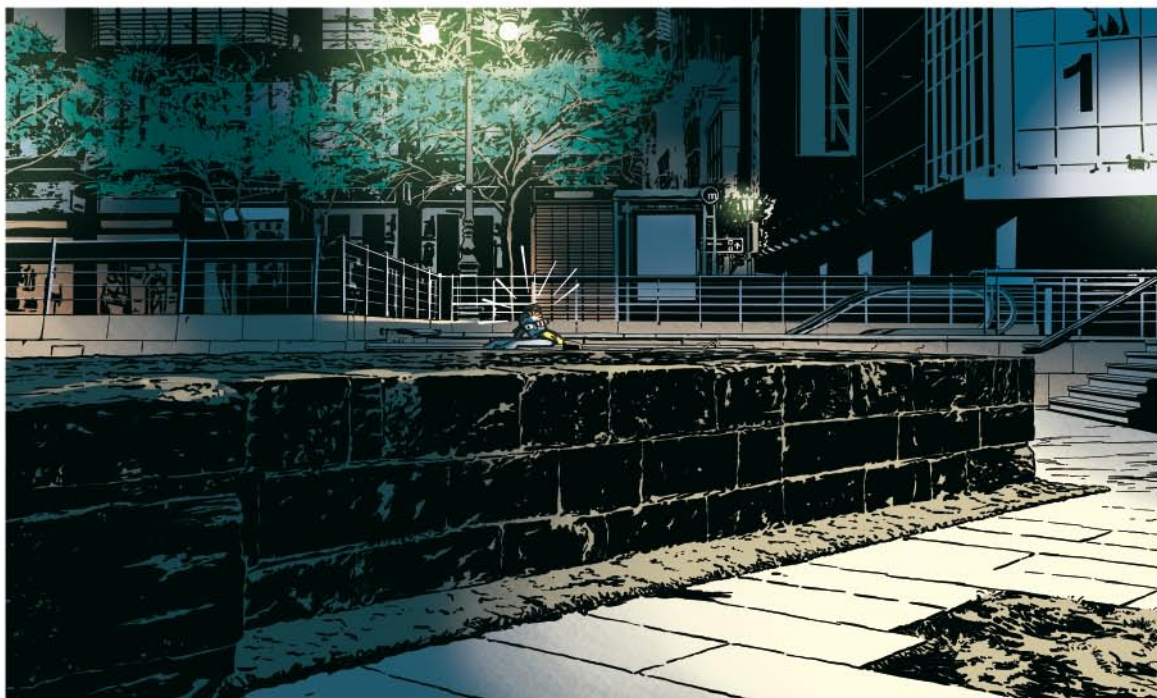
EL TEU, PER
EXEMPLE.

DON DON DON DON DON DON

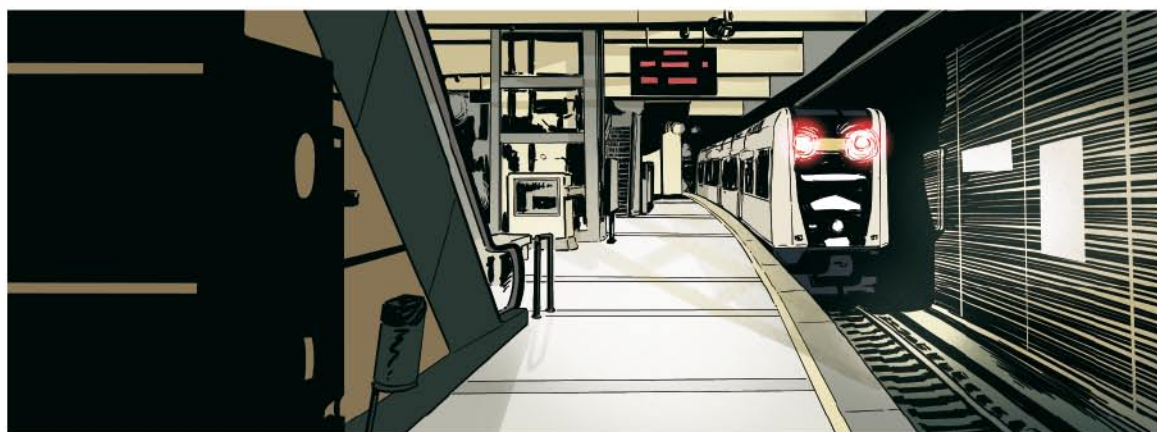
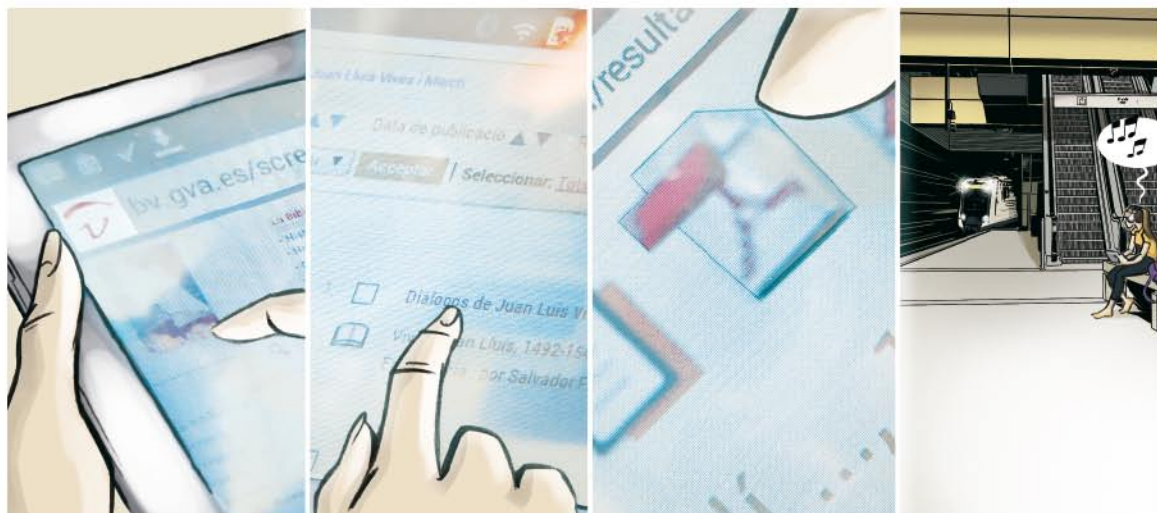

EPÍLEG

MENCIA DE MENDOZA, FILLA DEL MARQUÉS DE CENETE, VA SER DEIXEBLA DE JOAN LLUÍS VIVES. VA NÀIXER A JADRAQUE EL 1508, I VA CRÉIXER EN UN AMBIENT CULTE; VA REBRE UNA EDUCACIÓ COM LA DELS SEUS GERMANS, I VA DESENROTLLAR UN GRAN INTERÉS PER LA CULTURA.

MENCIA ES VA CASAR MOLT JOVE AMB ENRIC III DE NASSAU-BREDA, I VA ABANDONAR ESPANYA PER A TRASLLADAR-SE A ESTA CIUTAT (BREDA). UNA VEGADA ALLÍ, VA ESTABLIR LA SEUA CORT I ES VA ENVOLTAR D'ARTISTES, HUMANISTES I PENSADORS, ENTRE ELLS VIVES, QUE ES VA CONVERTIR EN EL SEU TUTOR PERSONAL.

COM JA SABEM, JOAN LLUÍS VIVES SEMPRE VA ADVOCAR PER L'EDUCACIÓ DE LES DONES, I DEGUÉ TROBAR EN MENCIA DE MENDOZA UNA DE LES PERSONES MÉS CULTES DEL SEU TEMPS, UNA ALUMNA FORMIDABLE.

SOSPITE QUE DEGUEREN SER, FINS I TOT, BONS AMICS.

A MÉS DE SER UNA GRAN COL·LECCIONISTA D'ART, I ESTUDIOSA DE LES LLENGÜES CLÀSSQUES...

A MÉS A MÉS, VA SER MECENES DEL MATEIX VIVES, I GRÀCIES A AIXÒ VA PODER ESCRIURE ALGUNS DELS SEUS LLIBRES MÉS IMPORTANTS.

...**MENCIA DE MENDOZA** VA SER UNA DONA RELIGIOSA, QUE TAMBÉ VA TREBALLAR EN FAVOR DELS POBRES, AJUDANT ESTUDIANTS SENSE RECURSOS, I QUE VA PROMOURE L'EDUCACIÓ FEMENINA.

A LA MORT DEL SEU ESPÒS, VA CONTRAURE SEGONES NOCES AMB FERRAN D'ARAGÓ, DUC DE CALÀBRIA, I PER AIXÒ ES VA INSTAL·LAR A VALÈNCIA. EL DUC ERA TAMBÉ INTEL·LIGENT I CULTE, I POSSEÏA UNA DE LES MAJORS BIBLIOTEQUES DEL RENAIXEMENT, I PER ESTA RAÓ MENCIA DE MENDOZA VA PODER CONTINUAR DESENROTLLANT LA SEUA TASCA EN FAVOR DE L'ART, LA CULTURA, I LES NOVES IDEES RENAIXENTISTES: L'HUMANISME VALENCIÀ TÉ EN LA SEUA FIGURA UN DELS PRINCIPALS PUNTS DE SUPORT.

MARGARIDA VALLDAURA, LA QUE VA SER ESPOSA DE JOAN LLUÍS VIVES, VA NÀIXER EL 1505, PROBABLEMENT TAMBÉ A VALÈNCIA. LA SEUA FAMÍLIA, QUE EREN JUEUS CONVERSOS, ES VA TRASLLADAR MOLT PROMPTE A BRUGES, ON ES VAN ESTABLIR COM A COMERCIANTS.

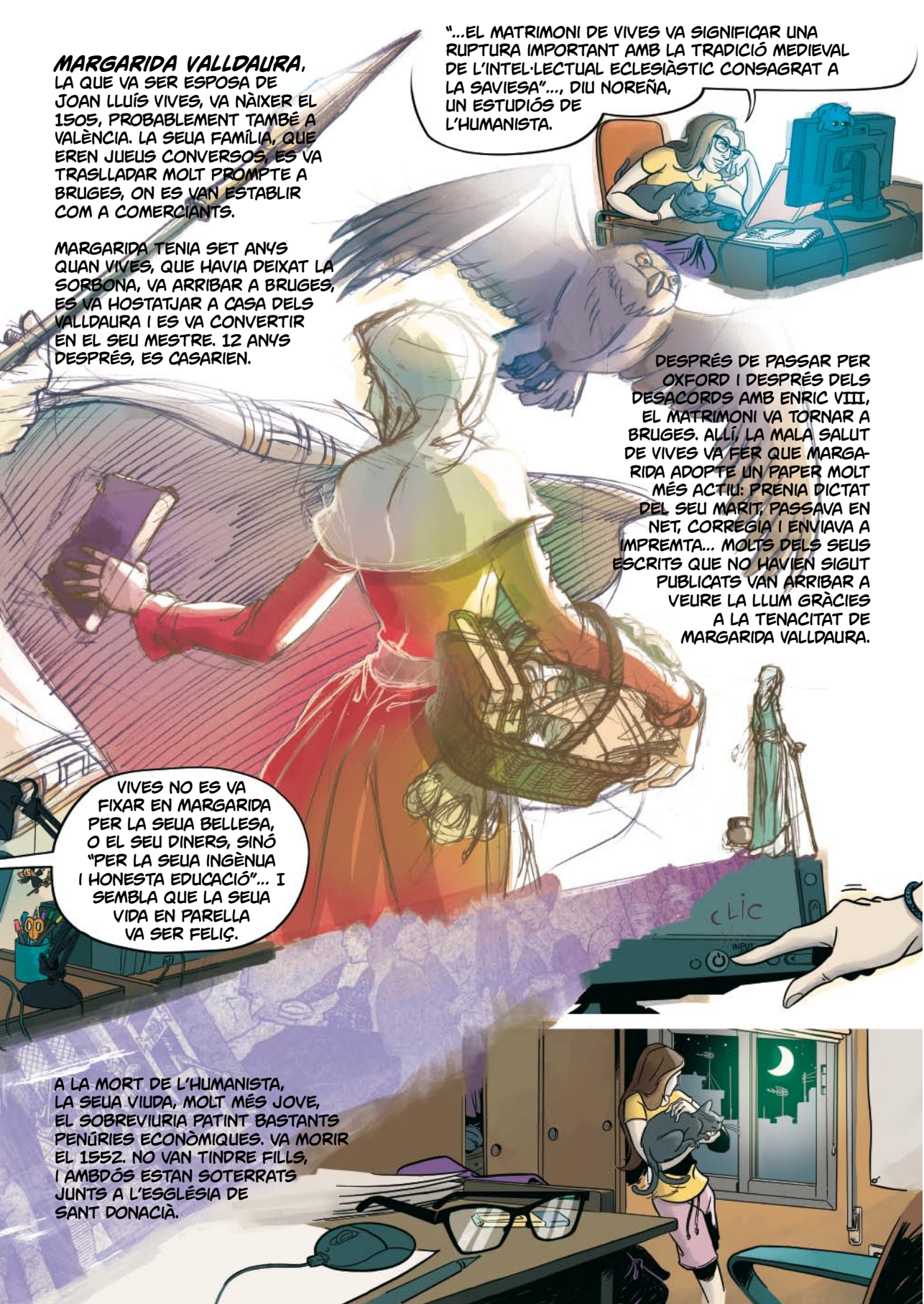
MARGARIDA TENIA SET ANYS QUAN VIVES, QUE HAVIA DEIXAT LA SORBONA, VA ARRIBAR A BRUGES, ES VA HOSTATJAR A CASA DELS VALLDAURA I ES VA CONVERTIR EN EL SEU MESTRE. 12 ANYS DESPRÉS, ES CASARIEN.

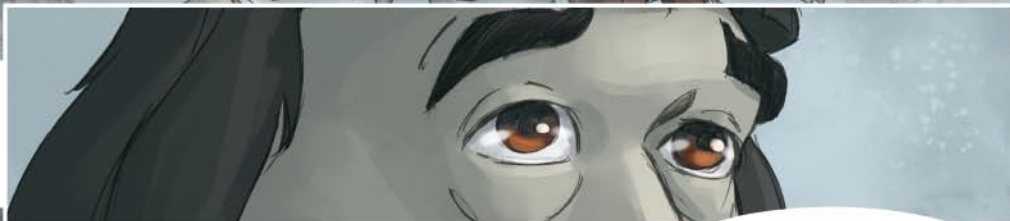
"...EL MATRIMONI DE VIVES VA SIGNIFICAR UNA RUPTURA IMPORTANT AMB LA TRADICIÓ MEDIEVAL DE L'INTEL·LECTUAL ECLESIASTIC CONSGRAT A LA SAVIESA"... DIU NOREÑA, UN ESTUDIÓS DE L'HUMANISTA.

DESPRÉS DE PASSAR PER OXFORD I DESPRÉS DELS DESACORDS AMB ENRIC VIII, EL MATRIMONI VA TORNAR A BRUGES. ALLÍ, LA MALA SALUT DE VIVES VA FER QUE MARGARIDA ADOPTÉ UN PAPER MOLT MÉS ACTIU: PRENIA DICTAT DEL SEU MARIT, PASSAVA EN NET, CORREGIA I ENVIAVA A IMPREMTA... MOLTS DELS SEUS ESCRITS QUE NO HAVIEN SIGUT PUBLICATS VAN ARRIBAR A VEURE LA LLUM GRÀCIES A LA TENACITAT DE MARGARIDA VALLDAURA.

VIVES NO ES VA FIXAR EN MARGARIDA PER LA SEUA BELLESA, O EL SEU DINERS, SINÓ "PER LA SEUA INGENUUA I HONESTA EDUCACIÓ"... I SEMBLA QUE LA SEUA VIDA EN PARELLA VA SER FELIÇ.

A LA MORT DE L'HUMANISTA, LA SEUA VIUDA, MOLT MÉS JOVE, EL SOBREVIVIRIA PATINT BASTANTS PENÛRIES ECONÒMIQUES. VA MORIR EL 1552. NO VAN TINDRE FILLS, I AMBDÓS ESTAN SOTERRATS JUNTS A L'ESGLÉSIA DE SANT DONACIÀ.

Joan Lluís Vives (1492/3-1540), nascut a València, va ser un dels humanistes més importants de la seua època, a l'altura d'**Erasmus de Rotterdam** o **Tomàs Moro**. Filòsof, pedagog, pare de la psicologia moderna, defensor de la pau i precursor de la unitat europea, el seu pensament ha arribat fins a nosaltres per mitjà dels seus escrits.

Però, totes eixes idees tenen alguna cosa a dir-nos hui en dia?. La seua vida i la seua obra, per què han d'interessar-nos?. **Maria**, una jove del segle XXI, potser podrà trobar la resposta en estes pàgines.

GENERALITAT
VALENCIANA

Biblioteca
Valenciana

9 788448 260347